

องค์ประกอบที่ ๑ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ

มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีปรัชญา ปณิธาน และจุดเน้นที่อาจแตกต่างกัน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยจะกำหนดวิสัยทัศน์ แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีให้ชัดเจนและสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน กฎหมาย และจุดเน้นของมหาวิทยาลัย ที่สนับสนุนภารกิจของมหาวิทยาลัยตามหลักการอุดมศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ (ถ้ามี) ตลอดจนสอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๖๕) และการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก

ในกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนา สภามหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมของสมาชิกทุกกลุ่มในมหาวิทยาลัย และมีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาที่กำหนดแล้วให้รับทราบทั่วกัน ทั้งอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ตลอดจนผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ใช้บริการและสังคมโดยรวม

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา

๒. พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

๓. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๖๕) สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา

๔. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๕. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๖. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๗. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF: HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๘. หลักการอุดมศึกษา

๙. แผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย

๑๐. แผนปฏิบัติการประจำปี

ตัวบ่งชี้ จำนวน ๓ ตัวบ่งชี้ คือ

- ๑.๑ กระบวนการพัฒนาแผน
- ๑.๒ ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งมหาวิทยาลัย
- ๑.๓ ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ : กระบวนการพัฒนาแผน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ช่วงเวลาข้อมูล : ปีการศึกษา

คำอธิบายตัวบ่งชี้

มหาวิทยาลัยมีพันธกิจหลัก คือ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ในการดำเนินพันธกิจหลัก มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยดำเนินการสอดคล้องกับอัตลักษณ์หรือจุดเน้น มีคุณภาพ มีความเป็นสากล และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้น มหาวิทยาลัยต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนมีการพัฒนาแผนพัฒนาและแผนดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

ในการพัฒนาแผนพัฒนา นอกเหนือจากการพิจารณาอัตลักษณ์หรือ จุดเน้นของมหาวิทยาลัยแล้ว จะต้องคำนึงถึงหลักการอุดมศึกษา กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ของชาติ รวมถึงทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ และสามารถตอบสนองสังคมในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม

เกณฑ์มาตรฐาน

๑. มีการจัดทำแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของสภามหาวิทยาลัย โดยมีส่วนร่วมของบุคลากรในมหาวิทยาลัย และได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย โดยเป็นแผนที่เชื่อมโยงกับปรัชญาหรือปณิธานและพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ตลอดจนสอดคล้องกับจุดเน้นของกลุ่มสถาบัน กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๖๕) และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๔)

๒. มีการถ่ายทอดแผนพัฒนาระดับมหาวิทยาลัยไปสู่ทุกส่วนงานภายใน

๓. มีกระบวนการแปลงแผนพัฒนาเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีครบ ๔ พันธกิจ คือ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
๔. มีตัวบ่งชี้ของแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี และคำเป้าหมายของแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปี
๕. มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีครบ ๔ พันธกิจ
๖. มีการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และรายงานผลต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณา
๗. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนพัฒนา อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และรายงานผลต่อผู้บริหารและสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณา
๘. มีการนำผลการพิจารณา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัยไปปรับปรุงแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปี

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน ๑	คะแนน ๒	คะแนน ๓	คะแนน ๔	คะแนน ๕
มีการดำเนินการ ๑ ข้อ	มีการดำเนินการ ๒ หรือ ๓ ข้อ	มีการดำเนินการ ๔ หรือ ๕ ข้อ	มีการดำเนินการ ๖ หรือ ๗ ข้อ	มีการดำเนินการ ๘ ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ : ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์
ของการจัดตั้งมหาวิทยาลัย

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต/ผลกระทบ

ช่วงเวลาข้อมูล : ปีการศึกษา

คำอธิบายตัวบ่งชี้

มหาวิทยาลัยมีภารกิจหลัก ๔ ประการ คือ การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและระดับสูง การวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยทำให้เกิดความหลากหลายตามภารกิจหลัก ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ แต่ละแห่งมีการกำหนดปรัชญา ปณิธาน พันธกิจของมหาวิทยาลัยที่หลากหลายตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งมหาวิทยาลัย นำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย แผนการปฏิบัติงาน รวมทั้งแผนพัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัยซึ่งทำให้ได้บัณฑิตที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และพันธกิจ ดังกล่าว

เกณฑ์มาตรฐาน

๑. การกำหนดกลยุทธ์การปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ ปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งมหาวิทยาลัย โดยได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย

๒. มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและบุคลากรในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๓. มีการประเมินความพึงพอใจของประชาคมในมหาวิทยาลัย โดยอยู่ในระดับดีไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๔. ผลการดำเนินงานบรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งมหาวิทยาลัย และเกิดผลกระทบที่เกิดประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อสังคม

๕. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ ปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งมหาวิทยาลัยจนเป็นที่ยอมรับในระดับชาติหรือนานาชาติ

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน ๑	คะแนน ๒	คะแนน ๓	คะแนน ๔	คะแนน ๕
มีการดำเนินการ ๑ ข้อ	มีการดำเนินการ ๒ ข้อ	มีการดำเนินการ ๓ ข้อ	มีการดำเนินการ ๔ ข้อ	มีการดำเนินการ ๕ ข้อ

ข้อมูลที่ต้องการ

๑. ปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งมหาวิทยาลัย รวมทั้งแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยที่ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย
๒. แผนพัฒนาคุณภาพมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย
๓. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของมหาวิทยาลัย
๔. หลักฐานการได้รับการยอมรับ การได้รับรางวัล หรือการได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดีในการขับเคลื่อนอัตลักษณ์ เช่น โล่รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ เกียรติบัตร หนังสือเชิดชูเกียรติ เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๓ : ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์
ของมหาวิทยาลัย

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต/ผลกระทบ

ช่วงเวลาข้อมูล : ปีการศึกษา

คำอธิบายตัวบ่งชี้

พิจารณาผลการดำเนินงานตามจุดเน้น จุดเด่น หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของมหาวิทยาลัยที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มุ่งพัฒนาตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย คือ **การบริการวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคม** ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญามหาวิทยาลัยที่ว่า จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม ที่สะท้อนจุดเด่น โดยมี ศาสตร์เฉพาะคือพุทธศาสตร์ที่สามารถนำไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคมได้ทุกระดับ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

เกณฑ์มาตรฐาน

๑. มีการกำหนดกลยุทธ์การปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับจุดเน้น จุดเด่น หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของมหาวิทยาลัย โดยได้รับการเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย

๒. มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและบุคลากรในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๓. มีการประเมินความพึงพอใจของประชาคมในมหาวิทยาลัย โดยอยู่ในระดับดีไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๔. ผลการดำเนินงานบรรลุตามจุดเน้น จุดเด่น หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของมหาวิทยาลัยและเกิดผลกระทบที่เป็นประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อสังคม

๕. มหาวิทยาลัยมีเอกลักษณ์ตามจุดเน้น จุดเด่น หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะที่กำหนด และได้รับการยอมรับในระดับชาติหรือนานาชาติ

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน ๑	คะแนน ๒	คะแนน ๓	คะแนน ๔	คะแนน ๕
มีการดำเนินการ ๑ ข้อ	มีการดำเนินการ ๒ ข้อ	มีการดำเนินการ ๓ ข้อ	มีการดำเนินการ ๔ ข้อ	มีการดำเนินการ ๕ ข้อ

ข้อมูลที่ต้องการ

๑. เอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการกำหนดเอกลักษณ์ จุดเน้น หรือจุดเด่นของมหาวิทยาลัย
๒. แผนพัฒนา แผนการปฏิบัติงานประจำปี รวมทั้งแผนพัฒนาคุณภาพที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์ จุดเน้นหรือจุดเด่นของมหาวิทยาลัยที่ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย
๓. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานตามเอกลักษณ์ จุดเน้น หรือจุดเด่นของมหาวิทยาลัยที่กำหนด หรือผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจนถือเป็นเอกลักษณ์ จุดเน้น หรือจุดเด่นของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับ
๔. เอกสารหลักฐานการได้รับการยอมรับ การได้รับรางวัล หรือการได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี เช่น โล่รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ เกียรติบัตร หนังสือเชิดชูเกียรติ เป็นต้น